

SOLNA STAD – RIKTLINJE

KRISLEDNINGSPLAN

2024 - 2026

SOLNA STAD

1 POLICY – antas av kommunfullmäktige

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Denna typ av dokument fastställs av kommunfullmäktige då de är av principiell beskaffenhet och därmed enligt kommunallagen tillhör fullmäktiges exklusiva beslutanderätt och gäller tills vidare. En policy talar om vad staden vill uppnå inom ett specifikt område som berör flera verksamheter. Policyn bör inte innehålla detaljerade ställningstaganden vad gäller utförande, prioriteringar eller metoder.

2 STRATEGI – antas av kommunstyrelsen

Strategidokument anger konkreta åtgärder för den politiska viljeinriktningen. En strategi ska ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategin ska gälla under en begränsad period, exempelvis under en mandatperiod och antas av kommunstyrelsen.

3 RIKTLINJE – antas av kommunstyrelsen

Riktlinjer säkerställer riktigt agerande och god kvalitet i stadens arbete. I riktlinjer preciseras hur något ska uppnås. Det kan exempelvis handla om hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå de politiska inriktningar och mål som finns i en policy eller strategi och dessa antas av kommunstyrelsen.

4 ANVISNING – godkänns av förvaltningschef/chef

Anvisningar och rutiner rör sig i regel om ren verkställighet av riktlinjer eller andra styrdokument. Denna typ av dokument är förvaltningens verktyg för att verkställa politiska beslut och dokumenten är inte föremål för formella beslut i politiska organ utan upprättas efter behov av varje verksamhet/enhet i samråd med ansvarig förvaltningschef/chef.

Dokumenttyp:	Riktlinje
Giltighetstid:	2027-12-31
Beslutande organ:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum:	2023-12-04, KS/2023:308
Antagen till följd av lag:	Ja
Revisionsdatum:	Vid ny mandatperiod
Dokumentansvarig:	Stadsledningsförvaltningen
Uppföljning:	Årligen

Innehåll

1 Inledning	5
1.1 Krisledningsplanens syfte.....	5
1.2 Omfattning.....	5
2 Principer för krisledningsarbetet.....	6
3 Krishanteringsförmåga.....	7
4 Krisledning.....	7
4.1 Politisk styrning och ansvar	8
Kommunstyrelsen.....	9
Krisledningsnämnd, KLN	9
Övriga nämnder och bolagsstyrelser	9
4.2 Krisledning på tjänstemannanivå	9
Stabsstruktur	9
Central krisledning (CKL).....	11
Förvaltningarnas krisledningsgrupper	11
4.3 Hantering och arbetssätt	11
Larmning och aktivering	11
Tjänsteperson i beredskap, TiB.....	12
Lokaler och samband.....	12
Samverkan och samordning	12
Rapportering	12
Lägesbild.....	13
Dokumentation	13
Bistånd	13
5 Trygghetspunkter	13
6 Pandemiplan	14
7 Krisstöd	14
8 Kriskommunikation.....	14

9 Utbildning och övning	14
10 Utvärdering.....	14
11 Begrepp och definitioner	15

1 Inledning

Solna stad ska ha en god förmåga att hantera kriser i fred och därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar. Med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen ska staden, för varje ny mandatperiod, fastställa en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras.¹

1.1 Krisledningsplanens syfte

Krisledningsplanen klargör Solna stads krisorganisation och uppgifter vid olika typer av samhällsstörningar. Planen ska definiera och vara ett stöd för:

- vem som fastställer mål och syfte för verksamheten,
- vem som fattar beslut om vad som ska göras,
- hur staden säkerställer samordning mellan egna verksamheter,
- hur staden aktiverar ledningsfunktion till rätt nivå inom rätt tid,
- hur staden skapar en uthållighet som överensstämmer med samhällsstörningens förmodade varaktighet.

Krisledningsplanen anger hur styrelser och nämnder ska hantera olika typer av samhällsstörningar. Av planen framgår roller, ansvar och uppgifter under en samhällsstörning.

Solna stads krisledningsorganisation ska vara väl sammansatt, utbildad och övad, samt kunna verka på ett flexibelt sätt och så långt det är möjligt stämma överens med den organisation som staden har till vardags, både vad gäller funktioner och lokaler.

1.2 Omfattning

Krisledningsplanen ska i första hand användas under fredstida samhällsstörningar eller andra händelser när det krävs samordning och ledning från stadens sida. Detta kan gälla

- en kris inom stadens geografiska område eller en extraordinär händelse som kräver snabba och samordnade resurser, till exempel i samband med omfattande våldssituationer, explosioner, bränder, smittspridning, långvarigt strömavbrott med flera situationer,

¹ 1 kap. 1 § samt 2 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH

- samhällsstörningar som utsätter hela eller delar av kommunens organisation för stor påfrestning.

Planen kan även tillämpas vid höjd beredskap och i krig, då funktionerna och metodiken för samverkan och ledning i stort sett är likadana vid fredstida samhällsstörningar som under höjd beredskap.

Denna plan gäller även som krisledningsplan för Stadsledningsförvaltningen.

2 Principer för krisledningsarbetet

Stadens krisledning ska utgå från följande nationella principer:²

Ansvarsprincipen: Det ansvar som en verksamhet har vid normala förhållanden gäller även vid samhällsstörning. Ingen tar över ansvaret från någon annan. Aktörer har ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Varje offentlig aktör har också en skyldighet att samverka med andra enligt den utökade ansvarsprincipen.

Likhetsprincipen: En organisation som ansvarar för en verksamhet vid normala förhållanden ska hantera den på ett liknande sätt även under en samhällsstörning.

Närhetsprincipen: En samhällsstörning ska i första hand hanteras där den inträffar och av dem som är närmast ansvariga och berörda

Dessutom har staden ett geografiskt områdesansvar vilket innebär ett ansvar för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella insatser före, under och efter en samhällsstörning inom stadens geografiska område. Det kan till exempel handla om att samordna olika samhällsintressen och att samordna information till berörda målgrupper och media.

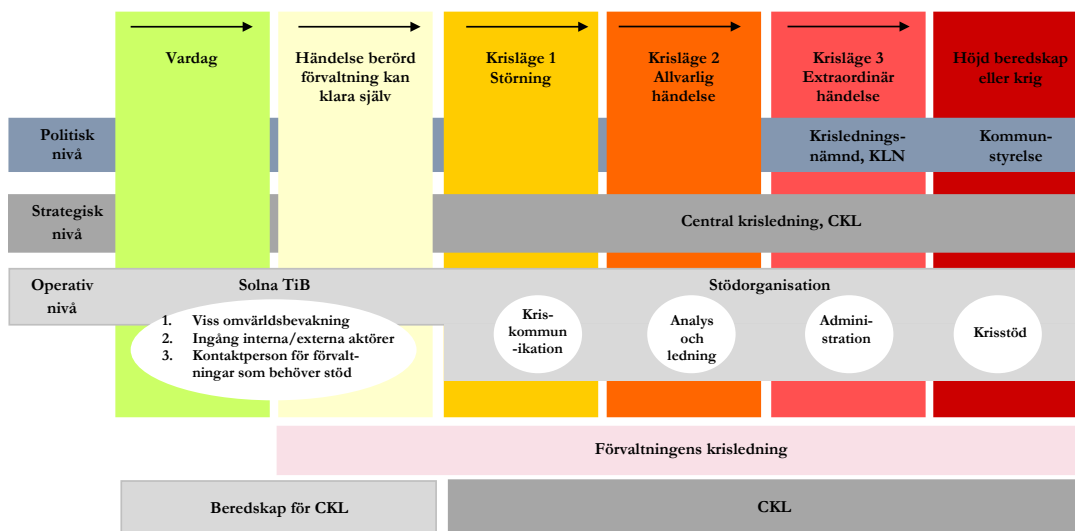
² Framgår av *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB777. Det finns även förslag på ytterligare två principer, vilka dock inte är fastställda: *samverkansprincipen* innebär att aktörer som berörs av en kris ska samverka med varandra för att säkerställa god samordning och effektivt resursutnyttjande; och *handlingsprincipen* innebär att aktörerna ska agera proaktivt och vidta nödvändiga åtgärder även i osäkra situationer med brist på information.

3 Krishanteringsförmåga

När en samhällsstörning inträffar måste verksamheten kunna hantera situationen. Hanteringen anpassas utifrån aktuell händelse. Detta innebär bland annat att kunna larma och informera samt besluta om och upprätta en stab för krisledning om det är nödvändigt. Detta inkluderar förmåga att upprätta och förmedla en lägesbild, men även att leda och bedriva den egna verksamheten, fatta beslut och samverka med andra aktörer. Stadens verksamheter ska arbeta och organisera sin krisledning utifrån den stabsstruktur som anges i denna plan.

4 Krisledning

Vid en samhällsstörning kan det finnas behov av att aktivera en krisledning. Grundregeln är alltid att en samhällsstörning i första hand ska hanteras av den verksamhet som berörs och i ordinarie struktur. Vid en samhällsstörning som berör flera verksamheter kan det finnas behov av att aktivera den centrala krisledningen och/eller krisledningsnämnden.

Händelse som berörd förvaltning kan klara själv: Händelsen kan hanteras av berörd verksamhet, eventuellt med stöd från berörd förvaltning. Alternativt att förvaltningens krisledningsgrupp tar över ledningsansvaret.

Ansvarig: Berörd nämnd eller bolag

Krisläge 1 - Störning: Händelse som i hög utsträckning kan hanteras inom den berörda nämndens eller bolagets krisledningsorganisation, men som kräver stöd från central nivå.

Ansvarig: Berörd nämnd eller bolag

Krisläge 2 - Allvarlig händelse: Samhällsstörning som inte kan hanteras inom ramen för den berörda nämndens eller bolagets krisledningsorganisation på ett tillfredsställande sätt. En allvarlig händelse kräver stöd eller samordning på central nivå. Kommunstyrelsen, genom den centrala krisledningen, tar över ledningsansvaret.

Ansvarig: Kommunstyrelsen/CKL

Krisläge 3 - Extraordinär händelse: Samhällsstörning som drabbar många människor och stora delar av samhället, avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner, samt kräver skyndsamma insatser av staden. En extraordinär händelse kan inte hanteras inom ramen för den berörda nämndens eller styrelsens krisledningsorganisation och kräver stöd eller samordning på central nivå. Den centrala krisledningen tar över ledningsansvaret. Krisledningsnämnden kan sedan ta över ledningsansvaret.

Ansvarig: CKL, alternativt KLN, med stöd av CKL

Höjd beredskap/krig: Situationen kan likna nivå 3, men det råder konstaterad ofred. Kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret – den verksamhet -som kommunen ska bedriva.

Ansvarig: KS, med stöd av CKL

4.1 Politisk styrning och ansvar

Vid en samhällsstörning i fredstid gäller ordinarie politisk organisation tills annat beslutas. Vid höjd beredskap får kommunstyrelsen ett särskilt ansvar.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna stadens krisledningsarbete. Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.³

Krisledningsnämnd, KLN

Krisledningsnämnden kan ta över ansvaret för ledningen av kommunens verksamheter i händelse av en extraordinär händelse i fredstid. Nämnden består av kommunstyrelsens presidium och utökas med fler ledamöter vid behov. Närmare bestämmelser framgår av Reglemente för KLN.⁴

Övriga nämnder och bolagsstyrelser

Nämnder och bolag ska inom ramen för denna krisledningsplan styra och leda krishantering inom sitt verksamhetsområde. Det inkluderar rutiner för larmning, inkallning, beslut om att upprätta en krisledning samt former för arbetet.

4.2 Krisledning på tjänstemannanivå

Krisledningen på tjänstemannanivå ska organiseras för att bistå styrelser och nämnder. Ledningen kan organiseras för viss verksamhet, för en nämnd, ett bolag eller stadsövergripande. Krisledningen ska utgå från den grundläggande stabsstruktur som framgår nedan.

Stabsstruktur

Solna stads nämnder och bolag ska arbeta utifrån en gemensam grundläggande stabsstruktur.⁵ Strukturen ger möjlighet för respektive verksamhet att anpassa sin stab beroende på såväl verksamhetens som krisens art. Metodiken ska vara inövad och välkänd bland de som arbetar i staben. Stöd och rollbeskrivningar framgår av *Handbok för krisledning*.

Stadsdirektören kallad krisledningschef, se nedan, för den stadsövergripande centrala krisledningen. På förvaltningsnivå och i stiftelser och bolag har förvaltningschef respektive Vd motsvarande roll. Ansvaret kan delegeras.

³ 3 kap. LEH samt 4-8 §§ förordning (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)

⁴ 2022-12-19 § 239

⁵ Strukturen är överenskommen inom Samverkan stockholmsregionen, SSR, och följer andra svenska myndigheters stabstrukturer.

Stabsfunktioner

- Krisledningschef - övergripande ansvar och leder det strategiska arbetet under insatsen och den centrala krisledningsgruppen.
- Stabschef – leder och samordnar det operativa arbetet i krisledningslokalen.
- K0 Stabs- och funktionsstöd – ansvarar för dokumentation och administrativt stöd, stöttar även andra funktioner inom krisledningsgruppen vid behov.
- K1 Personal – ansvarar för personalfrågor, internt krisstöd, arbetsmiljöfrågor och stabens bemanning.
- K2 Säkerhetsfunktion – ansvarar för stadens övergripande säkerhetsverksamhet, insatsens och nyckelpersonalens säkerhet, säkerhetsskyddsåtgärder.
- K3 Genomförande och operativ ledning – funktionen ansvarar för kortsiktig analysverksamhet och uppdaterad lägesbild.
- K4 Logistik och resurser – ansvarar för samordningen av stadens behov av logistik och att vid behov samordna transporter. Den ansvarar även för att säkerhetsställa uthållighet i stadens eller insatsens resurser.
- K5 Analysfunktion – ansvarar för planering, analyser och prognoser samt värdering av mål, åtgärder och resultat utifrån inriktningsbeslut på medellång och lång sikt.
- K6 Samband – ansvarar för stadens kommunikation med skyddade och alternativa sambandsmedel.
- K7 Kommunikation – ansvarar för kommunens kommunikationsverksamhet med samordning av intern och externs kommunikation.
- K8 Ekonomi (K8:1) och Juridik (K8:2) – funktionerna ansvarar för ekonomi eller juridiska frågor
- K9 Samverkan – ansvarar för att samordna samverkan med externa parter inom och utanför kommunen.

Bemanningen av staben ska alltid grunda sig på identifierat behov utifrån uppdaterade lägesbilder, dvs. funktionerna bemannas efter behov. En grundbemanning utgörs av beslutsfattare, stabschef samt funktionerna K0 respektive K7.

Central krisledning (CKL)

Den centrala krisledningen har till uppgift att ha ett övergripande ansvar för att hantera och i vissa fall leda uppkomna allvarliga händelser i staden. Om KLN aktiveras ska CKL fungera som dess stab.

CKL kan ta över ansvaret för krishantering när en förvaltnings egen förmåga är uttömd, alternativt om det vid en kris eller extraordinär händelse finns behov av ledning och samordning av stadens samlade resurser. Stadsdirektören får besluta att överta krisledning från förvaltningarnas krisledningsgrupper

Den centrala krisledningen kan aktiveras av stadsdirektören, stabschefen eller av stadens beredskapsfunktion. Stadsdirektören eller dennes ersättare beslutar vilka som, utifrån händelsens art, ska delta i arbetet. Grundbemanningen består av stadsdirektören, stabschef, säkerhetschef (K0/K2/K9), berörd förvaltningschef (K3) samt kommunikationschefen och presschefen (K7).

Den centrala krisledningen utgör även stadens inriktnings- och samordningsfunktion (ISF).⁶

Förvaltningarnas krisledningsgrupper

Varje förvaltning ska ha en krisledningsgrupp som ansvarar för krishanteringen i händelse av kris. Förvaltningschefen är krisledningschef. Eventuella behov av kriskommunikationen samordnas av stadens kommunikations- eller presschef.

4.3 Hantering och arbetssätt

Larmning och aktivering

Vid risk för, alternativt redan inträffade, allvarliga skador på person, miljö, egendom alternativt att stadens verksamheter påverkas på ett negativt sätt eller annan allvarlig påverkan på staden eller samhället i stort ska medarbetare larma enligt larmlista.

Krisledningen, oavsett nivå, ska kunna vara aktiverad och ha förmåga till ledning och beslutsfattande inom 90 minuter efter larm.

⁶ En inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) består av företrädare för offentliga och privata aktörer samt frivilliga resurser som möts för att åstadkomma gemensam inriktning och samordning vid samhällsstörningar. Staden ansvarar för att erbjuda en mötesplats och att driva arbetet kopplat till ISF framåt. Här ingår till exempel att sammankalla, leda och dokumentera möten, samt följa upp överenskomna åtgärder. Krav framgår av *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-23*.

Tjänsteperson i beredskap, TiB

Vid Stadsledningsförvaltningen finns en beredskapsfunktion som är verksam dygnet runt för att vid samhällsstörningar eller andra typer av händelser kunna initiera och samordna det inledande krisledningsarbetet för händelser av stadsövergripande karaktär och larma och etablera samverkan med övriga funktioner inom och utom staden.

Lokaler och samband

Den centrala krisledningen ska ha sin primära ledningsplats i stadshuset. En alternativ ledningsplats ska finnas. Sambandsplan finns i separat dokument.

Samverkan och samordning

Inriktningen är att styrelser och nämnder i ett tidigt skede vid en samhällsstörning ska dela faktasäkrad information inom staden, i syfte att möjliggöra förvarning, samordning samt undvikande av ryktesspridning. Det är av vikt att respektive verksamhet bedömer skyddsvärdet för att kunna säkerställa en säker informationsdelning. Om information omfattas av sekretess sker informationsdelning enligt särskilda rutiner.

Staden ska samverka med externa aktörer som behövs för att verksamheterna fortsatt ska kunna fungera även vid en samhällsstörning. Det innefattar såväl offentliga, privata som civila aktörer.

Solna stad har samverkansavtal med Frivilliga Resursgruppen Solna Sundbyberg (FRG). Staden har även en samverkan med Röda Korset Solna Sundbyberg samt Solna församling som vid behov kan tillkallas som extra resurser.

I Stockholms län finns den aktörsgemensamma samverkansorganisationen Samverkan Stockholmsregionen (SSR) i vilken Solna stad deltar.

Rapportering

Vid en samhällsstörning ska respektive aktiverad krisledning fortlöpande rapportera till stadsdirektören. Beslutsfattare eller stabschef i krisledning ska rapportera lägesbild till förvaltningschef eller Vd för verksamheten, eller av denna utsedda person, som i sin tur rapporterar fortlöpande lägesbild till stadsdirektören, eller av denna utsedda person. Förvaltningschef eller Vd, eller av denne utsedd person, ska hålla berörd nämnd eller styrelse fortlöpande informerad. I samband med krisledning är det av stor vikt att ordförande i

respektive nämnd eller styrelse säkerställer relevant informationsdelning till presidium eller nämnd eller styrelse.

Vid en samhällsstörning ansvarar stadsdirektören för att KLN:s ordförande fortlöpande hålls informerade.

Staden har en skyldighet att vid en allvarlig samhällsstörning kontinuerligt rapportera läge och händelseutveckling till länsstyrelsen.⁷

Lägesbild

All rapportering vid samhällsstörningar och extraordinär händelse ska vara i format av en lägesbild. Lägesbilden delas upp i områdena fakta, antaganden, inriktning/åtgärder och kommunikation. En mall för lägesbild finns i *Handbok för krisledning*.

Dokumentation

Under insatsen ska möten, beslut och insatsloggar dokumenteras och diarieföras. En korrekt diarieföring gör det lättare att följa upp genomförd insats. Vid diarieföring ska en sekretessbedömning utifrån gällande lagstiftning alltid göras.

Bistånd

Staden kan, på begäran vid en extraordinär händelse i fredstid, genom KLN ge bistånd till andra kommuner. Bestämmelserna ger en möjlighet till samarbete över kommungränser. En kommun som bistår en annan kommun har enligt lag rätt till skälig ersättning för sina kostnader.⁸

5 Trygghetspunkter

Solna stads trygghetspunkter aktiveras efter beslut av stadsdirektören. Lokalerna ska vara bemannade och i gång senast tre timmar efter beslut. Trygghetspunkterna bemannas i första hand av anställda i Solna stad.

⁷ 2 § FEH

⁸ 4 kap. 1 § LEH

6 Pandemiplan

En pandemi förekommer några gånger varje århundrade och utgör därmed en extraordinär händelse. Arbetet vid en pandemi ska följa samma struktur som annat krisledningsarbete. En plan för detta finns i bilaga ([bilaga 1](#)).

7 Krisstöd

Stadens krisstödsverksamhet ska, vid svåra händelser när ordinarie verksamhetens resurser inte räcker till, kunna erbjuda akut krisstöd och krisbearbetning stadens inom tre timmar efter larm.⁹ Krisstödsorganisationen kan aktiveras av CKL, socialjouren eller av stadens beredskapsfunktion. Organisation och ansvar med mera framgår av separat krisstödsplan

8 Kriskommunikation

Varje verksamhet som påverkas av en samhällsstörning är ansvarig för kriskommunikation i relation till de egna frågorna. När en samhällsstörning berör flera verksamheter ska kommunikationen samordnas. För detta finns en central kriskommunikationsfunktion som har en samordnande och ledande roll. Detta regleras i kriskommunikationsplanen.

9 Utbildning och övning

I utbildnings- och övningsplanen anges omfattning och periodicitet för utbildningar och övningar inom området.

10 Utvärdering

För att utveckla stadens krishanteringsförmåga ska utvärderingar genomföras för att ta tillvara erfarenheter från övningar och inträffade händelser. Stadsdirektören alternativt berörd förvaltningschef har ansvaret för att utvärdering genomförs efter inträffade samhällsstörningar. En utvärderingsrapport ska tas fram och delges kommunstyrelsen samt berörd nämnd/bolagsstyrelse. Samtliga nämnder och styrelser samt avtalsknutna leverantörer som berörts av en samhällsstörning ansvarar för att genomföra utvärdering och rapportering inom sina respektive ansvarsområden, samt för att erfarenhetsåterföring sker efter genomförda övningar och inträffade händelser.

⁹ Krisstöd, även POSOM, avser psykiskt och socialt omhändertagande i kris- och katastrofsituationer.

11 Begrepp och definitioner

<i>Ansvarsprincipen</i>	Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en samhällsstörning.
<i>Extraordinär händelse</i>	En sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhälls-funktioner och kräver skyndsamma insatser.
<i>Geografiskt områdes-ansvar (lokal nivå)</i>	På kommunal nivå verka för att olika aktörer, bland annat de som bedriver samhällsviktig verksamhet, inom kommunens geografiska område får möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av både förberedelser för och hantering av extraordinära händelser.
<i>Inriktnings och samordningsfunktion (ISF)</i>	Vid samhällsstörningar kommer aktörerna behöva samordna sina insatser, prioritera behoven och hjälpas åt för att kunna agera så effektivt som möjligt. För att kunna åstadkomma detta används en lokal inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), som kommunen står värd för.
<i>Kris (sambället)</i>	Ett tillstånd i samhället där konsekvenserna av en händelse är så svåra och allvarliga att de vanliga resurserna inte räcker till för att hantera händelsen.
<i>Kris (psykosocialt)</i>	En reaktion på en oväntad, extremt omvälvande yttre händelse som leder till att personens existens, trygghet och identitet upplevs hotad.
<i>Likhetsprincipen</i>	Under en kris ska verksamheten fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden – så långt det är möjligt. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas på samma plats som under normala förhållanden.
<i>Närbetsprincipen</i>	En kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.
<i>Omfallsplanering</i>	Omfallsplanering handlar om att planera och ha beredskap för olika händelser som kan inträffa. En omfallsplan består av tänkbara scenarier på kort och lång sikt med förberedda åtgärder. Syftet är att ligga före samhällsstörningens skeenden och ha en färdig plan för eventuella scenarier.
<i>Sambällsstörningar</i>	Ett samlingsbegrepp för allvarliga händelser som kan hota och skada samhället.